

KORT OM...

Forskning kan minska hiv-smitta från mamma till barn

Mer än 500 000 barn smittas av hiv varje år i Afrika. De flesta smittas av sina mammor vid förlossningen eller via bröstmjölken. Sverige stöttar forskning i Tanzania som handlar om hur smittspridningen kan minskas med hjälp av bromsmediciner och förändrade amningsvanor.

Att hejda spridningen av hiv/aids är nödvändigt för att nå FN:s mål att halvera fattigdomen i världen till år 2015. En viktig del i arbetet är forskning om hiv/aids – om bland annat vacciner, förebyggande av smittspridning och förenklade diagnosmetoder.

Den svenska strategin när det gäller hiv/aids-forskning innebär satsningar på fyra områden. De handlar om hiv-prevention, vård och stöd, bidrag till att öka det politiska engagemanget för hiv/aids och kapacitet för att hantera effekterna inom olika samhällssektorer.

Petra-studien har väckt stor uppmärksamhet

I Tanzania stöttar Sida forskningsprojekt för att minska risken för smittospridning av hiv från mamma till barn. Resultatet från den så kallade Petra-studien, en multi-center studie där också Sydafrika och Uganda ingår, har väckt stor internationell uppmärksamhet. Studien har genomförts i samarbete med Smittskyddsinstitutet och Karolinska Institutet.

Bromsmediciner och rådgivning

Med hjälp av en särskild kombination av bromsmediciner, så kallade antiretrovirala medel, kan risken för smittoöverföring från mamma till barn mer än halveras. Även korta behandlingstider med relativt billiga läkemedel kan minska risken för smitta. I Petra-studien gavs bromsmedicinerna till mammorna under slutet av graviditeten, från vecka 36, och barnen fick medicin under de första sju dagarna.

Nu har projektet övergått i en studie, Mitra-studien, om vilken inverkan amning har på smittoöverföring från mamma till barn. Här deltar hiv-smittade kvinnor som endast ammar sina barn de första sex månaderna, samtidigt som barnen får bromsmediciner. Resultaten från Petra-studien visade att barnen var skyddade från tidig smittoöverföring (upp till 6 veckor), men att de sedan riskerade att bli smittade om mamman ammade längre. I Mitra-studien ska effekterna av att

Foto: Helge Rubin, Tanzania

Resultaten från forskningen i Tanzania om bromsmediciner, amningsvanor och förenklade diagnosmetoder, kan rädda många barns liv världen över.

ge barnen bromsmediciner under en längre tid utvärderas.

Målsättningen med forskningen är att få fram nya billiga metoder för att hindra smittspridning från mamma till barn, genom en kombination av bromsmediciner, ändrade amningsvanor och rådgivning. Resultaten kan användas globalt och betyder mycket för att minska barnadödligheten i hiv/aids.

Sida stöttar även forskning om förenklade diagnosmetoder och beteendevetenskaplig forskning för att minska smittspridningen överhuvudtaget. I Kagera, den region i Tanzania där de första fallen av hiv upptäcktes, har arbetet lett till en påtaglig minskad spridning av hiv/aids. Det är resultatet av bland annat ökad användning av kondomer och förändrad livsstil bland befolkningen.

Foto: Helge Rubin, Tanzania

Korttidsbehandling med rätt kombination av bromsmediciner halverar risken för att nyfödda barn ska smittas av hiv av sina mammor.

FAKTA

Hiv/aids i världen: Omkring 40 miljoner människor lever med hiv/aids i världen. Sedan det första fallet upptäcktes för tjugo år sedan har 60 miljoner människor smittats, 20 miljoner har dött. En tredjedel av de som lever med hiv/aids idag är mellan 15–24 år. Globalt smittas cirka 570 000 barn av hiv årligen. De flesta av dessa barn bor i Afrika söder om Sahara och smittas av sin mamma.

Afrika: 2,3 miljoner människor dog av aids i Afrika år 2001. Idag lever 28,1 miljoner afrikaner med hiv-smitta.

Hiv bland gravida kvinnor: I Afrika söder om Sahara varierar siffrorna kraftigt men i vissa länder är upp till 40% av de gravida kvinnorna i städerna hiv-smittade.

Smittoöverföring: Olika studier i Afrika har visat att smittoöverföringen från mor till barn varierar mellan 14–42% beroende

på grad av hiv-infektion hos mamman och amningsvanor.

Tanzania: År 1997 fanns det 1 400 000 hiv-smittade människor i livet i Tanzania (total befolkning år 2001: 36 232 000). Förekomsten av hiv bland gravida kvinnor beräknas ha ökat, från 4% till 14%, under en tioårsperiod. År 2001 beräknades 810 000 barn i Tanzania vara föräldralösa p g a aids. 51% av den tanzaniska befolkningen lever i extrem fattigdom, på mindre än 1 dollar om dagen.

Sidas satsningar: 27,3 miljoner SEK i tematiskt stöd (forskningsprojekt) mellan 2002–2002, 18 miljoner SEK i bilateralt stöd (bl a forskningssamarbete, doktorandutbildningar) mellan 2001–2003. Under 2001 satsade Sida även nära 100 miljoner SEK på riktade hiv/aids insatser i hela världen.

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besök: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se